

శ్రీరస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

దేం-ను నాటకము.

క॥ వరతరిగొండ నృసింహుల
వరమున గుడుత్తిన శ్రీనివాసులకరుణకే,
నరు తెల్ల పెంనునెలకడ
నరుడుగ నింజేటి పెంగమఱులు రఱుంబెడి॥

ద్విపద.

ఘనమైన తత్కథాక్రమపెట్లు ననిన।
ఒను తెల్ల వినుడిది సొంగంబుగాను।
శివకరంబునున్న శేషాద్రియందు।
ప్రవిమల ఫల పుష్ప భరిత భూజముల।
జూతి పైఱంబు తెంపక గుమిగూడి।
ఖ్యాతికికైన దివ్యశిగవుగాదులను।
స్పృట తపోధనులు తుంబుర నారదాది।
పలు జలధారులు బహుశిర్షనరులు।
నరులు పొంప నయంబు నశియింపజేయు।
పరమ పొంపన తీర్థపటలంబు గలిగి।

పొలుపొందుచుంటు తుంటురు తోననుండి ।

మొలకనవ్వని చెంచు ముద్దులగువన ।

వలనాప్త శృంగారవతి యెక్కణాడు ।

కులుకుగా పొందుటకుల చీర గట్టి ।

సొగసుగా తమజాతి సొమ్ములబెట్టి ।

ముఖమున తలకంటు మెప్పుగా దిద్ది ।

తనుల నందంబుగా కాటుక చీల్చి ।

పునుగు జవ్విది సొంపున మేన బూసి ।

యెడచ ఇచ్చినరించి యిప్పైన మంచి ।

అడవి మొట్టి సరంబు లాచుట్టు బుట్టి ।

గాడుగును పైటలో కుదురుగా గట్టి ।

యడంగర మేటి విల్లుమ్ములు బట్టి ।

యాడూడ చెంచునాచునుతోడ వేటి ।

లాడుచు వచ్చి తానంతటి నతని ।

పొడసొన కెక్కడ బోయెనో యనుచు ।

విడిచిది యందందు విడకును తిరిగి ।

తరిగొండమున నేర్ప నకదీక్షింపు.

నిరుగొండ పునరుక నియోగ వచ్చి.

భయభక్తులను తన ప్రాస నాంబున.

ప్రేమతో నడుంజి పలచి నట్లనుచు.

దరువు - అనితాళము.

నాథా నానాధ నాథా నానాధ నాథా.

యే నాథా నాథా నాథా యే నాథ నాథా॥౪॥

యింత నవ్విరిగితి విదేహ నాథా॥౫॥

మూరారీపురాకు బసీకారా నానాధ॥౬॥

నాకమూలందుంజాచి మెండుంగ నాథా॥౭॥

భాంజీవేతాము రాచ చెంచూల నాథా॥౮॥

నిను బాని తాళబాళి నాత్త నాథ॥౯॥

మొత్తేను రావోయి నత్కా నాథా॥౧౦॥

గూడిము చేరుదామ గొబ్బన నాథా॥౧౧॥

వేంకటేశ్వరుని గూలచేవేళాయ నాథా॥౧౨॥

తరిగొండపారిని బాగడడ తరి వచ్చె నాథా॥౧౩॥

గీ॥ అమమ చింత చింత నాయుని పేదక^{గీ} ~~జ్ఞాన~~॥
 హరిహర పాలకుల్లో హరిదాసుగను॥
 దానిరప్పింబ యెవ్వరిదానవనును॥
 నకుగ నన్నెల వారి కట్లనియె నపుడు॥

ద్వీపద

వివరన్య నాపున్న పృతాంతమెల్ల॥
 మొనరి చింబులకెల్ల మున్నుదై చాల॥
 గిరుల్లో నాష్ట్రమునుండు గిన్న నాయకునకు
 ప్రేమ నిద్దర మాడ మాడు బడ్డలమగును॥
 పుట్టితి మందులలో పుల్నాంబు సేరి
 నట్టి మా యుక్త ఘోరారణ్యమందు॥
 వేటాడ జూబ యివ్వెల్లక్షణిపై ప్రేమ॥
 నాటింబ తరినాండ నరమృగిందుండు॥
 మిక్కిల వగకాడు మీసాలపోతు॥
 ముక్కవమీర నమ్మగువను జేరి॥

చేలంబు వలపింబు ప్రేమ బుట్టింబు।
 లాలంబు కేలంబు లక్షిగా నింబు।
 ప్రేమాతిశయమున పెండ్లి చేసుకొని।
 రామభోగానంద కలతాత్ముడయ్యి।
 నటమీద వింశాద్రియించుండి వచ్చి।
 వటుకకూపమువాడు వరియించెనమ్మ।
 వాడు నేనించుండి వరుసగా పేరు।
 లాడును వచ్చి నేనతని గంకను।
 వనమెల్ల పేదకును వచ్చుతి నతని।
 యెవర జూరక జెప్పు డొకన్య లారా॥

౧॥ మొనరి నీకు చరిత పెరివొటి నిందించు ।
 మేము జూడ తేడు మీననయన ।
 నీవు వానిగురులు తీవ్రము వరుసగా ।
 జెప్పు చూడయింకి చెప్పగలము॥

౨॥ వాడిట్టి వాడయి పేడి గడ్డను వాడు ।
 మిట్ట నొసటవాడు పెట్టివాడు ।
 కుంటి నేతులవాడు నింటి నొసటవాడు॥

పిల్లకన్యలవాడు కట్టరేణు।

మంటపొక్కిలవాడు మ్రాస పిల్లలువాడు.

దొప్పచెవులవాడు కుండగీడు,

బానకడుపువాడు గూనిపోయినవాడు।

గట్టివిల్లమ్మలు బట్టినాడు॥

ప్రకట ఉరిగొడహరి? వట్టగుడువాడు।

మొబ్బ నావెంట వేటూడ వచ్చినాడు।

ప్రాసగ నసుగాన ప్రపటికరి బోలునాడు॥

మీరద చూసిన చెప్పరే ధీరులారా॥

గీ॥ పుట్టె యిటువంటి వానిందు జూడరేడు।

మంబదామాడు లటులంబు చెంచువాడు।

నీలుని వాచోరింబు బోటుల నిజముగాను।

నేవు దెలుపవి వరుసగా నేరజుండ్లి॥

దరువు - తిరితాకము.

మా చెంబులున్న బోటు లీలాలు। నేను
చూసినంతలు జెప్పే నీలాలు॥॥

మీ చెంబులున్న చిక్కు లీలాలు। నేవు
చూసినట్లు దెలుపు మీలాలు॥॥

వింశాద్రి మంద సుందురో బాలాం వాచు
వేదాద్రిపై వంతురో బాలాం॥ ౩॥

యంతా యెక్కడ సుందురో బాలాం
కొంకక ముదముతో దిబ్బ పో బాలాం॥ ౪॥

గలదాద్రి మంద సుందురో బాలాం
వాచు కనదాద్రిపై వంతురో బాలాం॥ ౫॥

పరి యొక్క. కెక్కడ సుందురో బాలాం వీవు
మరుగుచిట్లక దిబ్బ పో బాలాం॥ ౬॥

సింహాద్రి మంద సుందురో బాలాం
వాన స్వేతాద్రిపై వంతురో బాలాం॥ ౭॥

తరినాండధిపుని కరుణ నోబాలాం
సెంపులరకి యిక్కడ సుందురో బాలాం

ద్వీప

విను డన్యలాక యా ప్రత్రాంతమెల్ల

మనము శంజుగం మా సెంపువారు

మహిమతో నాప్తు పలయద్రయించు

తుహిన పద్మతమంకు ప్రోదాద్రయించు

మంగళ గరియందు మందరమందు

శ్రీంగవంతమునందు శ్రీశైలమందు ।

పెద^యపొయ్యిపనుదు పేకుగాడిలని ।

వదలక మా చెంబువారుందు శివుడు ।

పలుమాట నిన్ను జెప్పగవేల నిపుడు ।

పాలు పొందునట్టి జంబూద్వీపమందు ।

వరుసగా మాచెంబువారు శోధించి ।

యెరుగని గతులు లేవు ^{వి. మునియ్య} అదియును గంక ।

భువి నొప్పునట్టి జంబూద్వీపమునకు ।

నవల స్వత్వ ద్వీప మాదియేనుకొని

దిక్షిం యాంపుష్రత్త ద్వీపంబునక ।

జపమొప్ప చోడువు జలధులు చాటి ।

సరవి న్నిదోదక జలరాని కవల ।

నలుదైన ^{ది} చక్రవర్తివ్రష్టై కెగసి ।

విహరింతు మహుడి విజయమున ।

యాహుహు మహమ్మేలు వాక్రమందిరుని ।

తగియించు అం దది దాని మోలమున ।

నిగనిగమనుచు గానిన గందమునను ॥

మలబద్ధు నా మద్రవాళాది కిలం
 శనిపింబు నాకు నాథాంశ తదయం
 గట్టించునది చాని గడంబునీకెక
 తేల్చునదందుండి తరిగి యెత్తికె
 గుని మాతరిగొంక నానుని దయను
 పున మేమివట వహించు ముప్పదొక్క

దరువు - అది.

మంబు మంబు గట్టుకెక్కి చింబువార
 పొంబు పొంబు పేటలాడి చింబువార మోలాలా॥ 1.
 మింటిక్కినా నెగరబాకే చింబువార మోలాలా.
 బుంటి కేసి పెరలా దించే చింబువార మోలాలా॥
 సింగములా నెత్తిమెట్ట చింబువార మోలాలా.
 మరతగండ్లు నదిమిప్పట్ట చింబువార మోలాలా॥ 2
 గండుబేరండుముల గట్ట చింబువార మోలాలా.
 గజములందు వడియ పట్ట చింబువార మోలాలా॥
 3 దీరగాదిప్రతిని గొలుచే చింబువార మోలాలా.
 లరిగొండనరహరిని గొలుచే చింబువార మోలాలా

వ. అనిన విని హరి ద్వాపర పాలకులు దానింజూబ
 బింబిత నీవు, చక్రవాళాది పర్వతముల పర్వతము,
 యెరుగుదు నవతి విగదా, అశ్విత్తికి నటుమగాంతుండే,
 మహామేర్పురు పర్వతము నుట్టువుండే పర్వతవరుష గ్రాత్రతము
 జిష్ణుమనగా నది యిట్లును మున్నది.

ద్వీపద.

విను డన్యలార శ్రీ విష్ణు విభూతు ।
 లనదను సప్రతియధుల దీప్తలను ।
 కాలది బిట్టుటకు నాకు నసాధ్యమైన ।
 తెలిపెద నొకకొంత తెలివయంత ।
 పోలపోదు మంతు జంబూద్వీప మొదల ।
 బలముగా వెలయు భూవంశజమునకు ।
 తిరనొప్ప మధ్యప్రదేశమునందు ।
 సరసమై లక్ష్మయో జనంబుల పెట్టు ।
 వలనొప్ప నంతయె నెరుపును గలిగి ।
 నలతంబైన జలజంబు సింధుమున ।
 కరమొప్ప వర్తలా కారమై యుండు ॥

వరుస నిలావ్రత వరుషంబు దాని.

కదని యో మట్లు ప్రకాశింపుమందు.

వదలక తరిగొండజానుకై గీరను.

యిచ్చిన శ్రీహరిదేవుని కృపను.

వరుసగా నవి జూచి వత్తుమో రజత్తు ॥

వ॥ అయితే చెంతిలొ మింకు పక్షిమో
త్రకమాలయందుండే వరుసపక్షిక వృత్తాంతంబు
చిప్పుమనక చెంతక యిట్లునయి॥

జంపె॥ కనకగిరి తూర్పున గంధమాధన శ్రీల
మొనరు మన్నది మూడలో రవ్వలారాం॥
పరగ నాగిరి నడివి భద్రాశ్రీ వరుషంబు
నారయమన్నది మూడలో రవ్వలారాం॥
మొనరి మందర జలక మెరుకూటనగర్తంబు
లరుతలోక్క కములై యుండునో రవ్వలారాం॥
తరిగొండ హరియైన వశిష్టదేవుని
బారమూకది మూపు నో రవ్వలారాం॥

వ॥ అనినవిని వారు చెంతతను పడకుట
వృత్తాంతంబు చిప్పుమనగా నది యిట్లును

దరువు.

వరుణనిదిక్ష్మమూల వర్షింప్ర మొప్పుమందునో
వోలాలా॥

దాని కవల మేమున్నదో.

కేతుమూల వరుసగిరి శిథిలగారే యుండునో
వోలాలా॥ ౧.

దాని ప్రభవో దాని నావల పండ్లకైల. మధురి
యంగ నో వోలాలా॥

దానికావల పవన బాల పారియంత్ర. పర్వతం
మమయిండునో వోలాలా ౨

అరిగొండ నిరసంబుని దయచే నవి బూని
వత్తుమో వోలాలా॥

ద్వీపద

పట్టుగా సుత్ర భాగంబునందు.

సెట్టిన మెరయును ననిలాచుంబు.

సరయ శ్రేణాద్రియు శృంగాద్రియు నుండు.

దరమిడి వాడి మధ్య ప్రదేశములు.

మలయు రవ్వంబు హిరణ్మయ కురువశుషు.

మూల మనోహరములై యిప్పుడునుండు ।

పొలుపొందు చక్షిణాంబున నిష్పదాద్రి ।

యల హిమ కూట హిమాద్భట తప్తి ।

వరుణ దిక్పత మధ్యప్రదేశముల ।

వరుసగాండరి హరివరుష కంఠరుష ।

భారత వరుషములగి ప్రళయమనుండు ।

నారయ తరిగొండ హరియైన శిష ।

శిరినిలయునితోడ వేటాడబడియి ।

వరుసగ నది జూచి వత్తుమో రుద్రా॥

ప॥ అనిన విని పింఛతను సప్తసముద్ర వృత్తాంతముల
దెప్పుమనిన నది యిట్లనుచున్నది॥

దరువు

తెలియ జింఘా పక్ష్య కుశదీప్తముల జూతు మోలాలా ।

యింకా మేమి క్షౌంస శాఖాచీ గాల్మల పుష్కరదీప్తముల జూతు
మోలాలా .

॥ యంతా ॥

మొనగి లవగిట్ల సురసముద్రముల ^{మేము} జూతు మోలాలా ॥ యంతా ।

తరిగొండ నరశియ్య కరుణా నిండి మేము జూతు మోలాలా ॥

ప॥ అదిగొక సైదప్రసాదీపంబును నావత్తనదీపంబును
 రమణీక దీపంబును మందహారణ దీపంబును పాంశజన్మ
 దీపంబును సియోదీపంబును లంకాదీపంబును నను దగువట్టి
 యువదీపంబు తెనిమిది జూనివత్తుమొరనార్త॥

ప॥ అయితే యిట్లనేక పద్మీతములు జూని వత్తుతి యీ
 పద్మీతంబు మహావిజయి యుండది. అది యెట్లనంటే నాల్గు
 దిక్కుల నదులమీ యరుగెలంకుల పెట్టెలు చేర్చినట్లా వుండది
 యదియే కొండలరా అన్వయన్॥

ప॥ యది సాష్టిమి వేంచేతే తావీశులకు వుభయపాక్షా
 బులయందు పరమభాగవతులు వనియింపయింపాడే మందిర
 శ్రేణులు గాని కొండలగావే సెంతుభామ॥

ప॥ అయితే వీరనార్త యీ పలకకొండలేమిరా॥

ప॥ యది కోవిల ప్రాకారంబులు గాని ప్థలకకొండలు గావే
 సెంతుభామ॥

ప॥ అయితే యానిడివి కొండలు మేమిరా అన్వయన్,
 యది గోప్తరంబులు గాని నిడివి కొండలుగావే సెంతుభామ॥

ప॥ అయితే పచ్చపచ్చగా శిశువుల వల్ల నడగి నిశనిశ
మేసి నీకూనగుట్టతమిరా అయ్యోచ్చి.

ప॥ అయితే పరబ్రహ్మనిర్మితమైన ప్రేమంతమందుండి
దివ్యవిమనాభాధామన వస్తున ఆనందనిలయంబు నాని
కూనగుట్టల నావి సెంపల భావం.

ప॥ అయితే యా ఆనందనిలయంబులో వుండేవాడివిరా॥

ప॥ యా ఆనందనిలయంబులో వుండే నావమి అభిలాంక్ష
కోటి బ్రహ్మాండనాయకుడైన శ్రీవేంకటేశ్వరవల్లె పంప
భావం.

ప॥ అయితే, ఎంకడ నూగుకను, యెరగా, తెల్లగా
నల్లగా పచ్చగా, తలుకు జిక్కులు నడగి రెండు
కాళ్ళతో నడచే మేయంబుండవి నేనువేటాడుదా
వలూ వారనానా.

ప॥ అయితే వీరంధరలూ మారికేవేదేనే పరమ
భక్తులుగా మండి నలులునాని నేవువేటాడి వృగం
బులు నావి సెంపల భావం.

ప॥ అయితే రెండు కాళ్ళు నాగునెతులు, నడగియుం
డే వీరిండ్లలు యివ్వలూ వారనానా.

ప॥ మే మిదరము జయవిజయాభిదానంబులు
 గలిన యా శ్రీవేంకటేశ్వరుని దానరపాలకులమే
 చెంబుభామా

ప॥ అయితే శ్రీవేంకటేశ్వరుని జూడనొకడ చూపరె
 యవ్వలారా.
 దరువు - ఆది.

సామీని జూపరె సాయలారా॥ మీ
 సామీని చూపరె సాయలారా॥

మీ - ధూమిని కెంతేము పున్నలారా॥ ప॥

శీస్త్రైక బుట్టుడులను - అతివల్లలను యిచ్చుడు॥

కస్తూరిమెకములను - కానక మొకచై గాని॥ సా॥

సింగు సింగుం దాటి భూజంగమాల నాడినపట్టి॥

పొంగిపోగి యూడు చుండు, మంగిగాల నచ్చెగాని॥ సా॥

పురాస్త్రైలధీశుడైన తరిగాండునరహరికి జోరయ -

నాటింపె జల్లు మెల్ల మెకమాల ద్విచ్చెగాని॥ సామీ॥

ప॥ అనిక వారు సెంతను జూచి మింపెండ్లిండ్ల

వృత్తాంతంబులు జెప్పమనిన, చెంతక యిట్లునుచున్నది.

ది॥ వినుడు మా పెండ్లిండ్లు విధము జెప్పెదను ।

పెనుపొందగా పెండ్లిపెద్దలు కూడి ।
 దయను పుష్పాడి పెండ్లి యరుగులు దీర్చి ।
 కుదురుగా పేకులుకలు తెరలుగట్టి ।
 బలుపూల క్రొమ్మల పండ్లు ఇచ్చి ।
 యల నొప్ప పెదయ నూర బుర్రెను దలచి ।
 సినహాసబ్రేగుని శీరి పూజించి ।
~~హా~~ వనదీవతలకిల్ల వరుసగామ్రెక్క ।
 కందమూలమ్మలు కలమూల పండ్లు ।
 పప్పుల మాంసంబు పుడ్డిమాంసంబు
 మూతల మాంసంబు జివమాంసంబు ।
 కరివైరి మాంసంబు కడితి మాంసంబు ।
 పెరుదలగు బహుమానముల కూడ ఇచ్చి ।
 యదిగాక యెదుల ఇయ్యకం తేనె పెరుగు ।
 పురజున్ను తిప్పించి పొసగ వండించి ।
 చెలగి యాదగి ~~కె~~ నివర్చి నేయి ।

శీఘ్రనాయకుండును శింగమనాయకుండు।

బకనాయకుండును బంగారునాయకుడు।

కావమనాయకుడు గంగమనాయకుడు।

జూలూరినాయకుడు జుగ్గులనాయకుడు।

చీబిల్లనాయకుడు మద్దంతనాయకుడు।

జూబిల్లనాయకుడు జంగమనాయకుడు।

బామ్మనాయకుడు తొంకు బాక్కలనాయకుడు,

తమ్మనాయకుడు దొమ్మితిక్కరినాయకుడు।

మొకులనాయకుడు మొదలైన పింజుకులు।

పెద్దలందఱు గుంపులు గూడి।

పెద్ద పింజుకలను బిక్క పింజుకలనీ,

మద్దు పింజుకలను ముసల పింజుకలనీ,

పెండ్లి కుమారుని పెండ్లి కూతురుని।

పెండ్లి పండితులకి పిలువకు కప్పు।

తల్లైన దంతి దంతముల కమ్మలను,

కళతను సంగ^{కు} రములు బంజి।

గురింజ దండలు కోరదండలును।

విరిజాని కస్తూరి వెలుగని వుసుగు।

కోరిన పొరుటాకుల నొకటప్పు।

గారనుచెనక నృంగారంబు చేసి।

మనసెప్ప ఆప్పెల్లు పొయింను కానును।

పొలుపొంద నడిమియి పొద్దుండ జూని।

మెరయ దంతపు బొట్టు మెడను నట్టెంబి।

పరగ పువ్వుల తలంబ్రాలు బోయింబి।

గూడ గూడినవివారు కూడందు గుడియి।

కూడగట్టుదురు ముక్తవసు చీనింబి।

తరిగొండనరహరి చయనీతమియి।

సెలవుగా పెండ్లిండ్లు సేకరిచ్చు ముప్పుకు।

వెలయు మా పెండ్లిండ్లు విధిమిట్ట నన్ను।

శ్రవేంకటేశుని సేవింపవలయు।

వేదేన జూపన విమలాత్మలారా॥

క॥ తరిగొండాదీప్తిపట్టె
యిరువుర నిందున్న వేంకటేశుని కాసనీ
గురుతర కాసుక ఆప్తుకు
నలు అన్యగ సేవింపెనానావే తనదీ॥

క॥ అడవులలో విహరించును
విడిబడి మెకములను నేడు పోలుడును మా
కడుపుల సొకుట కష్టము
కడు కానుకలు మాని రేపు గడరోకనా॥

సంవాద - చరువు.

వేడుకగా నెనిపుడ సామిని జూడదలచినా నన్నా
నేజూడ దలచినానన్నా॥

చేడిలో కాసుక అల్పిక సామిని. జూడనిల్చిపో
కొమ్మ॥

చె॥ యాడని కస్తూరి ఒవ్విడియం పుణ్యస్థైర
గొను దోత నన్నా॥నే॥

పోడిమిగా నిపుడవి నాల్లము పోపే యద్దులగుమ్మ
"నేవు" "పో॥

పుట్టెనే బలపులు జున్నుచెద నెట్లన గానరోత్త॥మోటు॥నే॥

పుట్టెగ నవిమేముల్లుము మల్లెల గానరైనోవోకొమ్మ॥

మాకూ తరుమగ నేమోయల పటికిపుడి తనుధనమిచ్చెద
నన్నా॥ నా తనుధన మిచ్చె॥

తరిగొండభీష్మధీశ్వరునకు పుష్పనిధనము కావలెనమ్మ॥

మీదపై
క॥ తను పేటాడును

॥ ముంపు ధనము॥

వనములలో నుండి చింసువాకము మోకొడి
ధనమునకు నుండి వచ్చును

నను సామిని బూడనోయివే నయగులులాలు॥

క॥ విను మైష్ణాధీశ్వరునకు ।

నానకొని హరి కోనకట్టి నుప్రపదార్థం ।

బున పదిపేలపు ఇయ్యిక

నిను సామిని బూడనోయివే నేరననేత్రి॥

బి॥ విశరన్న వేనాక్క పెంకొడివైరుని ।

నానకొని బూతు మా కోనలపలము ।

ఆ పెంకొడివైరుం డభికుడో నాక ।

నే పెంకొడివైరుం డెక్కోనో పెండు ।

తెలయ బూతుమటుండు తెరగొప్ప మదిని

దలచెడనేపుడు శ్రీతరిగొండహరికి

తొలుతుండి తనన బంధువులు ననుక ।

మీదెలమిలో స్వామిని జూపకయ్యా!"

సం- చరువు.

యెక్కోనలా మీకు వోబాలా. యెలమినుండు రెపుడో
వోబాలా.

ఝంబుకు కోసలో వోబాలా. త్రావకకుండు మెప్పుడు
వోబాలా.

యిప్పుడు కోసలో వోబాలా. యెలనుండు రెపుడో
వోబాలా॥3॥

అకటిపండ్లు గలవో వోబాలా. పరికిపండ్లు గలవో.
వోబాలా॥4॥

యిక్కోనెమి గలవే వోబాలా. యింఘామీక దెచ్చివే
వోబాలా॥5॥

పనసపండ్లు గలఘా వోబాలా. పాలుపండ్లు గలఘా
వోబాలా॥6॥

మరిచ్చెమి గలవే వోబాలా. మరువకుండాదెచ్చివే
వోబాలా॥7॥

ప్రాక్షవండ్లు గలవే వోలాలా చాది మానెలు
గలవే వో బాలా॥౮॥

మీంక దేవుడివో వోబాలా, మాకు దెబ్బవిపుడు
వోబాలా॥౯॥

ఆరిగంజాదిపుడు మా వోలాలా దైవమయ్య
మాకు వోలా॥౧౦॥

శీ॥ పెలది తుంబురు కోనలో గలనట్టి ।

మహిమతే । విపుడునట సమ్మతయినాను ।

కోరి విహరింపునుండెడి వాతు యెవరే ।

తెలుపవే చెందు భామ సందియమరెకా ।

ద్వీ॥ విమలాత్మలార నే వినుపింతు వినుడి ।

కొమ్మర తుంబురు కోనలో నెప్పుడు ।

వలనొప్పగా జూచి వైరములే విడిచి ।

పులులు నొప్పు గూడి పాదలలో మెలగు ।

కరి సమాహాయులును కంఠరములు ।

సరసంబు లాడుదు చెత్తియింపునుండు ।

చండ ఖడ్గ వరాహు నర భ భల్లుక,
 ఘండ భేరుండారి ఘనప్రసాదాలు,
 పరువడి నాగారి బహుభుజంగములు.

గరుడాది గార విహంగ సమూహములు,
 నావకాని నరతంబు కూడి యాడువారు,
 వనమిల్ల విహారిండు పైరంబు లేక,
 లిశుదైన దిన్న పరమావధి లతలు,
 మురువొప్పు మణిదీపముల మోడ్చి పోలును,
 మహి నొప్పు గంగాసమూహంబులనును,
 బహుపుల్ల తీర్థముల ప్రవహింపు నవలు,
 మునులంద రాత్రికములయందు మునిగి,
 పని బూని తమతమ పద్మశాలలును,
 క్రొందరు కనుమూసి నొలుగున మండుదలు,
 క్రొందరందేమిమీ కూయుమండుదలు,

కొందరచ్చట గుమిగూడి కుంపట్ల
 మందర విడుకొని మ్రొక్కుచుండుదురు।
 కొందరు వాయువులే కుంభింపుచుండుట।
 కొందరు కసుగుడ్లు గూర్చి నల్బుచును।
 వెలయుగా నపుడు మాంత్రికమేర్పరుడు।
 తొలగన వారి మందర నాడుచుండు।
 మురిసి మృతాత్మమేమో ఇప్పుచుండు।
 తరిగొడవనరహరి దయచేత మీను।
 బ్రాహ్మగారవియెల్ల జూతుమొరినాత్మ॥

వరువు.

వెంకటేశుడందో వోబాలా, యివ్వ నేమి చేసునో
 వోబాలా।
 జడలు మనులందో వోలాలా, సంతరించు నతడో
 వోలాలా॥ ౨॥
 జనలమీద నపుడో వోబాలా, పరువు తెచ్చు నతడో
 వోలాలా॥ ౩॥
 భూరి భూవయిదో వోలాలా, పొది బెటు నతడో
 వోలాలా॥ ౪॥

చెంచు చెలలతో నా వోలాలా । మిత్రానవు నతడో
వోలాలా ॥౫౬॥

అనంతాచార్యులు వోలాలా । మురిసి మమ్మనె
వోలాలా ॥౫౭॥

91. కౌముదమణి విరాజన్త తే కౌసల్యకే ।
వస్తునటువంటి పెంకెచ్చెనెడవి నెట్టినాణ్ణు ।
నీ పావనోష్ణమల్లీ వసుసతాను ।
మొనరి దెల్పగదే చెంచు ముద్దు గుమ్మం ॥
ద్వీపద.

విసరన్త నే జూచు పెంకెచ్చెనెడవి ।
మనమనమని చాల మెరిసిటిదేమో ।
ఘట్టగా త్రోవేద గదియింకా చానె ।
ముట్ట పూదండలు ముట్టుకున్నాణ్ణు ।
లయమింక మొసలపిల్లల వంటిదేమో ।
తల్లకుగా నెవలకు తగియింకాణ్ణు ।
పచ్చపచ్చటిదీమె బ పూచినవేద ।
నన్నుగా నందండు నతొకొనాణ్ణు ।

పల్లని కౌశేటి నల్లు శ్రీపాద,
 పల్లవములయందు భరియింబునాడు,
 గుండుంటి వాళ్ళలో కౌశేటి దొకటి
 రెండు పోతులను భరియింబునాడు,
 యెడను పోతను కత్తి యెరువంద బట్టి,
 కుడిబాత ధరణిపై గురిబెట్టి నాడు,
 నల్లని మేయలు వశ్యము గల వాడు,
 తెల్లనై తగు పట్ట ఆనుపడి వాడు,
 కంఠ మూపుల గొప్ప కన్నులవాడు,
 పేయక నశ్చలవాడు ముద్దులవాడు,
 పసపు బూరిన పాత ప్రహేళికల మీరక,
 విసువక వతివాటు వేసి వేడుకను,
 ప్రాకటంబుగ నాళ్ళ పక్షిపై నెక్కి,
 మా కోసలగువల్లు మమ్మెల్లు మమ్మెల్లు,
 నలవాట్లు తరినొండ నరసింహుడును,
 విలయ మమ్మెల్లు నా వెంకటేశ్వర వరే॥

దరువు - ఆది.

వెంకటేశ్వరుడు వ్యూహపుట వేడుకతో మీ చెటు
 సేవించునో వరహాలం॥

వస్తునపుడా సామికిమేము హెచ్చున పదములు
గడుసుమందుమో వోలాలా॥

పక్కజూదరుని పదములు గడిగి యింకా మేకమీసేతులో
వోబాలా॥

పాకుటాకులు పందిటిలోకి కరిపిలుకు పోదు మతని వో
లాలా॥

కరి పిలుకు పోయిన సామిని కూరిమిలో మింగెట
సేవిజులో బాలా॥

పచ్చిపువ్వుల పాసుపు బరతి చల్లగ మేమందుంటా
మతని వోలాలా॥

చల్లగా నందుండున హరిని సరవని పూజు లెక్క
జేతులో వోబాలా॥

పొగడపువ్వుల నందువేసి పొక్కుపూల పూజుల
చేతులో వోమో వోలాలా॥

పూజు చేసిన సామిం మింగి భుజియింప చేకమి
యిత్తులో వోబాలా॥

అయ్యకిమేమిడి పండ్లరసమూ తేనీ జుంతి తేనీ అత్తు
మో వోలాలా॥

ఆరగింపు నా తరిగూడాధిపు దావల నందుమి జేతులో

ద్వీపద.

వినుడవ్వలార శ్రీవెంకటేశ్వరుడు।

గానకాని వడిగట్టి కానివచ్చునట్టి।

కర్పూర భాగములీ గరగర నమిత।

యద్దుండో విడిము మూకందతి కప్పు।

కూడిగొడ్డి మమ్మనూది కొండలన్।

వేదికగా తాను వేటాడవచ్చు।

వేటులకెగఱాకు పెరలబీతనె।

మాటి మాటికి చెప్పు మాకల్లు శిప్పు।

పువ్వుల ముడుమ పువ్వుడిమీనగుష్టు

నవ్వును కల్లలంటు నగు

యెడర మాసేతి విల్లమ్మలందుకొని।

విడిబడి మెకముల వేటాడి నాలను।

నలకితివనుమ మేమలకుల నేయ్యి।

వలనొప్ప బరతి యావరడు నందుంబి।

పునుగు పై యాసి పువ్వుడి నాలనింబి।

యివరంగ మక్కి పువ్వులను పూకొని।

ఫలములన్నింటి యొక్క పంక్తజాన్యవక్తు!

కులకుము నిజానికి కున్నవిసరి.

పదసేవ చేయగల ఇతివృత్తదేరి!

యెది మొదటి సరసింబు లాడుచు మొరియు!

వింతవింతలు చేసు వెలయు మాచాడ!

పతంబుతో యొల పదములు బాడు!

మదనతంత్రాపత్రి మదినుంబు మమ్ము!

కదియ సూహించు కేకలువేసి నన్ను!

మనము రంజిల నూడి మగుడిమాచాడ!

గొనకొనిమమ్ము గూడింబు జేరి!

భువన్నున జూచి కస్తూరిమంబు!

పునుగు చట్టలు జాతి పున్నులసెండ్లు!

మదమిప్ప నక్కకొమ్మను గొనిమమ్ము!

సదయుడై వీణ్ని సంతానమునకు!

బ్ర? పక్షిపై నెక్క యొ ప్రాంతంబు గొను!

బ్ర? వాపుచుండును గొన మొడిచీతమను!

దలచెద నాపాల తరిగొండ హరిని ।

నాలవక దయచేసి జూపుచోరెన్ను॥

91॥ అనిన వారి టులనిరి హే మనాభునకు ।

పునుసు నట్టలు కస్తూరి పూలపొండ్లు ।

నమర జవాబీ యిచ్చుతి శంత్రులు ।

నక్కకాష్మీల జెప్పవే నడచెదెత్రి॥

క॥ నక్క కాష్మీంట యుండిన ।

తల్లిక వాయింటిలోన ధనమిడుతెనక్క

త్రిక్రొసి యుండు గొరున

నక్కతొ నక్కకాష్మీ లాహరి చెచ్చున్

వ॥ అనిన విని దొంగపాలకులు సంతసిల్లు నాచిట

మూడు మని తెలవిచ్చు సమయంబున చెందు నాయుడు

చెంతను పెదకురు వచ్చి యిట్లును మన్నాడు.

దరువు.

మోమో చెంతటా మోమోమో మోమోమో మోమోమో

మోమో మోమో చెంతటా రావే చెంతటా

విల్లవములు చేతబట్టి వేట లాడే చెంబుతొ॥ ౧॥

కలక మాపుల నన్ను జూచె మొలక నచ్చేల చెంబుతొ॥ ౨॥

మరికి మరికి నసుగులాడే ముద్దువగల చెంబుతొ॥ ౩॥

కాడుకును ముద్దాడునుండే కులకులవగల చెంబుతొ॥ ౪॥

శ్రీతరిగొండా నీనుని నీవ జేసి చెంబుతొ॥ ౫॥

దరువు - అది తిశయ.

యిందు చోటి ఎంతతడవూ చెంబునాయుడొ॥

నన్నెంతా నేపెదకతిగోయ చెంబునాయుడొ॥

అడవిలో నన్ను నానకలక చెంబుతొ॥

నేను నడనడ వలాకతి గదేపి క్కలక చెంబుతొ॥

చెంబుతొ॥ యూల నీచు వెలసతివి చెంబునాయుడొ॥

కేమి గనుపించెగోయ చెంబునాయుడొ॥

చెంబునాయుడొ॥ పుడుత పెళ్ళిరింపవచ్చె కలక చెంబుతొ॥

నేను యబ్బాని దద్దిల్లతి కలక చెంబుతొ॥

చెంబుతొ॥ పెరపు నీకు కేక పట్టా చెంబునాయుడొ॥

మనము, వెంకటేశ్వరుని జూడవలెను ^{తామయి} ~~జూడవలెను~~ చెందునాయుడొ॥
 క క క క క

చెందునాయుడొ॥ వెంకటేశ్వరుని జూడవలెను చెందుతా॥

వాడు ఎడగాడంటా జెప్పగానే వింటి చెందుతా॥

చెందుతా॥ శ్రీతొగొండార్చితుడు చెందునాయుడొ॥

అట్లా చెప్పని నేయిదొయి చెందునాయుడొ॥

సీ॥ వాచివత్తన తేక యా వెంకటేశ్వరుడు

పరగ మేనత్తను బట్టెనంత॥

అదిగొక బహుప (న)ల్ల వొంగనామయిను

కరగింబ కిన్నుల పోచెనంట॥

చక్కని పడుగుదై మ్రొక్కివచ్చిన దాను

మేడ బెట్ట గట్టక విడువడంట॥

ఆ నాడు మాయత్త యగు చెంబత్తునుజూడ

మామిలుగ బట్టక పోయెనంట॥

గాన నిన్నట్టి బాబుడు గాంచెనేని

నన్ను మరపించు రావేడు నిన్ను మరగడి॥

యవల దిక్ష్మై తచ్చిగొండ హరిజూతం.

మింహ పోవలదిటరావు చెంబుభూమి

ప॥ కటకటా చెంబునాయుడా నీవిల్లు మిడి మాట
 లను వివసహించుడు. శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి మహా
 యోగీశ్వరీశ్వరుడుంటా వేదముల బలకుమండంటా
 మన తుంబులు కోనలని జడలమునులు బలకుమండంటా
 గొవున యీ మహాత్ముని జారుడంట పాపంవచ్చునో
 యీ చెంబునాయుడా.

కటకటా చెంబునాయుడా యీ వేంకటేశ్వరస్వామి జూరమో
 గోభూమి యని బహుమంది పెద్దలు శిష్యులుంటుంటారు
 గొవున యీ విటరాని కండ్లమందరికి అన్నిటా మా
 యుద్ధిత్తుడు నిన్న పోనియ్యనో చెంబుభూమి

కటకటా చెంబునాయుడా యిల్లు మిడి మాటలనీల
 నీవు నయ్యజాలకుంటే నావెంటే రావోయి చెంబునాయుడా

కటకటా చెంతా శ్రీవేంకటేశ్వరందా నన్ను నన్ను
 చూడతే నన్ను కట్టవేయింబి నన్ను అపహరింపక
 మనదా నాబట్టి ఏ యజ్ఞా మాయబ్బతోడ
 నేనా పేరకు నన్ను పోషింబునో చెందుభామా॥

చెంతవచనం నేనయినా పోయివచ్చెనయింబో చెందు
 నాయుకా

చెందునాయుని॥ వ॥ కటకటా నన్ను చూడనింబునో
 చెందుభామా॥

చెం॥ వ॥ నన్ను యేమి నేయమనో వోయి చెందునాయుకా॥

చెం॥ వా॥ నాకు యిప్పుడు ఆకలిమెండు అవుతూ
 పుష్కరి యేమయినా త్రొక్కిపెట్టవో చెందుభామా॥

దరువు జిడితాళు.

పడ్డా నెత్తుకొ నేవుండు చెందునాయుకా ।

గెలుసు నడ్డలు త్రొక్కినోయి చెందునాయుకా॥1॥

బుద్ధుని నేపట్టతనం పోవే చెంబతా! గణునూ
గడ్డొ తెక్కుకొనీ వేగ చావే చెంబతా॥ ౨॥

కొడుకూనూ లాంటివోయి చెంబునాయుడొ॥ ౩॥

కొడుకూనూ నేపట్టతనం పోవే చెంబతా॥ ~~౪~~ వీణ్ణ
గుట్టా చాళ్ళ నడుమం బెట్టి పోవే చెంబతా॥ ౪॥

శ్రీకృష్ణాంధ నరహరి చెంబునాయుడొ! వీణ్ణ
దొనూ బోయి అట్టవద్దు చెంబునాయుడొ॥ ౫॥

దశా- ఆదితాళము

నన్ను తాగరా నంకొడుకారా॥ నన్ను ప॥

అండే మీయబ్బకేమీ తెచ్చి పెట్టరతనంటా॥ ౧॥

భయంకరదాసులీ చెంబునాయారి బుట్టి నేవు
పోతు పెట్టుచుండినాను పోత తీరదేమిసేతూ॥ నన్ను ॥ ౨॥

మేలయినా నీ బాజ్జా నండా చొప్పూకా కనుపిచే

నటులపాలు చేపురన్నునాది బంజారా

నా బిడ్డ కొడుకారా॥ పా॥ ౩॥

తరిగొండొ శ్రీ నరసింహని కరుణాగల్గ బాలా
నేత్రా |

సలలుతముగా నన్ను సంరక్షరా చేసెడి నాకాదుకా॥ 4॥

దరువు అటతాము జూలపాటు.

కడుపు నిండును పాలు కంత మాదెను బాలు |

గారాని నొపట్టి జూజూ॥

తడవు నిను గన్నా మితండ్రి తాడట మొంద

మొందమునా పరళుమా జూజూ॥ 1॥

పాలుపొందు గా మా కులముద్దరించుటకు

గల ముద్దులాపట్టి జూజూ |

తొలిగల ధరణిపై చీల్చాయువునాను

వర్ధిల్ల నొపట్టి జూజూ॥ 2॥

బలముప్పగా పుత్రపౌత్రాభివృద్ధినా

ప్రేమలాంఠా నొపట్టి జూజూ॥

నలగ తరిగొండ నరసింహుని వరము

బాత పుట్టిన బాలా॥ జూజూ॥

వ. అని యిట్లు జగీలు పొంది క్రాడులును నీడల యిట్లు
 చెంచు నాయుడికి వాష్ట్యంబు చెంచుక విల్లు నంబులు
 బాగిత బట్ట పోలు ముట్టు ముట్టు పేటలాపాతూ
 మన సమయంబున పాత పుత్రవల్లు చెంచు నాయుడికి
 బేదరింబు చిగువును గొనిపోయిన తరువాత చెంచు
 నాయుడి వస్త్ర విధంచెట్లుకలెను॥

దశమ ఆదిత్యము

పెదబాబ్బలు బెట్టచేవి చెంచు నాయుడొ॥ బిడ్డ
 క్రాడుకూ న్నాడొ నీగితివి చెంచు నాయుడొ॥
 కడుపిండ్రిన పెద్దపురు చెంచు నాయుడొ॥ నీ
 క్రాడుకూ న్నాడొ అడవికి వురికి చెంచుతొ॥
 దొడ్డు విల్లు నంబులుండగ చెంచు నాయుడొ॥
 బిడ్డ, క్రాడుకూ న్నాడొ పోయి చెంచు నాయుడొ॥ 3॥
 బిడ్డ పోయి పెదబాబ్బు లేచి చెంచుతొ॥ నీ
 దొడ్డు గా బ్రదికింది నాయా పోయి చెంచుతొ॥ 4॥

శ్రీతరినాంధ్రానారాహరికి చింబునాయుడో
యిత దయ కేటాడో పామనాదేహి చింబునా
యుడో॥౬॥

వ. కటకటా చింబుతా ఇడ్డకొరకు నీవు
నాకు నీవు చింబుతా చింబుతా చింబుతా చింబుతా
ఇడ్డబు యెంతైనా పుట్టించెగాని నాకడుపునొండ
యేమైనా తెచ్చిపెట్టుమున చింబునాయుని పేర
తనంబునని అవేగంబువచ్చి దిక్కరించి నూహించి
పతిత్రాణాభిలాషున మేమి అనలేక తనపుత్రునిదలచి
యోనత యెట్లునయి॥

దరువు - అదితామల.

పుట్టి పుట్టక మునుపే నా బిడ్డ కొడుక॥ ౧౦
బిడ్డ కొడుకా॥

నీకు పులగంతో మనోహర రాగెనా బిడ్డ కొడుకా॥ 11

పామనా చేపూ వాస్తా నాబిడ్డ కొడుకా॥

వోనా బిడ్డ కొడుకా

నీదే బాబూలా కొత్తరా నా బిడ్డ కొడుకా॥ 12

యెన్నో నీకులు నీచ నాచన్న కౌడుకా
వోనాచన్న కౌడుకా,

నేనుగంటికదలి నాచన్న కౌడుకా॥

నన్నుధ్యంబివాని నాచన్న కౌడుకా ।

వోనాచన్న కౌడుకా॥ నేను నన్నయంటిని

కదలి నాచన్న కౌడుకా॥ ౫॥

ప్రతి నన్నున్నగింజ నాచన్న కౌడుకా ।

వోనాచన్న కౌడుకా ।

నేనెట్లు నీ కౌడుకల నాచన్న కౌడుకా ॥ ౬॥

కడుపులోనే బూలమాలనాచన్న కౌడుకా॥

వోనాచన్న కౌడుకా । మంత్రమునమైన

దేవుడేత నాచన్న కౌడుకా॥

అద్దమద్దాల నాచన్న కౌడుకా

వోనాచన్న కౌడుకా । నావచ్చా నాదూదలరాల

నాచన్న కౌడుకా ॥ ౭॥

తరినండా నారాచరిత్ర నాచన్న కౌడుకా ।

వోనాచన్న కౌడుకా॥ +

సత్యసేవలకు చాలా సాక్షాత్తుకొడుకొ ॥ ౪ ॥

ప॥ అని యిట్లు, అంతిమవంతటిపలుకు.

తను మదిలో కొంత దీర్ఘంగా యాస.

వికలది నాచేతి విద్రేక్తమై పోయి.

యెడల మేటి అంబులు పోయి పోయి.

ఘోరమయి పోయి పోయి పోయి.

ధర్మంబు దప్పక ధరింపై నీలం.

యెదురుగా పోయి నీలంబు దీర్ఘమయి.

పుత్ర పదన మార్గంబు పోయి మనీషు.

పలమన నేదాని సమయంబు నీలం.

గీరులు దీర్ఘమయి పోయి పోయి.

మరియు పోయి పోయి పోయి పోయి.

విడువకు పోయి పోయి పోయి పోయి.

అని పట్ట తరిగొడు మారి నాత్మసేవ.

ప॥ వివేచిని పోయి పోయి పోయి పోయి
యొక్కొక పోయి పోయి పోయి పోయి
పోయి పోయి పోయి పోయి పోయి

మా విసదా చెంచు భామా ఆపుల పోయిన బాడనే
 నూడ నూడలేదే చెంచు భామ.

జింజీక యెక్కచెట్టిన వీళ్లు నమ్ములు న్నాల విడిచి
 తోస్తేస్తే ఉప్పట్టి! అవశ్యునంబులు దలంబు
 తనయ్ తొను ప్రలాపించే విధం చెటువతెను.

దమచ ఆదిత్యామ.

వస్త్రే వ్యాళాల్ నిపుతూ వాయిసమం గట్టన్.
 వాయిసమ గట్టన్

కన్యాది హస్తప్రైని కంటి కులు పత్రి || 1 ||

ఫత్కాఫ్ క్కూన బుధునిపై నోళ్ళవత్రి పైగళుళవత్రి

శ్రక్కూనా కుందేళ్ళూ కనుబడ నులకే || 2 ||

ఘుంకాలు రిండు సూడీ కూతాలా బెట్టన్.
 కూతాల బెట్టన్.

కాకూలు దోహయ గలుజూలు గట్టన్ || 3 ||

ఫాలానేర్రి కట్టే బాపుండిదురావే.
 బాపుండిదురావే.

బాలాదు లిందున్నా పుల పాపై పోయిలా || 16 ||

పురువాది యల నుట మత్తతమయం.

మత్తతమయం.

తరిగిండు హరిః స్త్రాదయ లేనా పాయం ||

వ || కట కటా చింతితా సాకటపుణి పేగు పుటపూ
పున్నతి. నేమ కామన- కామనో యని కటవహుత పున్నామ.
శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి గిరినైవ గిరిహరుకా త్తేజ పేట్టవే
సెంచు శామాం ||

వ || అనినా సెంచు నాయుని శ్రీకృతసంబంధ మనిచ్చి
యంతింబి విధం చిటువతెనుం ||

డి || కట కటా సామద్దు గారాంబు పట్టి.
యటవతె యాత్మకుం డెడబాపె తవకు.
ప్రాణ సాయుత్వం వేల్చి పాడొడకూను.
ప్రాణంబు నేనిం బట్టంగ తగునె.
బట్టలు లాసక నేపిద్ద కామమన.
గొడ్డురాత్రిని పింబుకొని పుట్టియుంటి.
నా బట్ట నిష్కూడా పుల కాష్టగింబి.

కట్టడియైన నా కాయములు నిలనా।
 యింక శూడింబున కేటవతె బోడు।
 కంకక చెంబుల లో కొడుకేదియంబె।
 వానినే పులికొల్పి వస్త్రతననుజూ।
 నేనెట్లు జెప్పుదూ యెక్క బోడును।
 హరిద్రవమా యంత ఆపదజేర్చు।
 నాపేట మిట నీలచేయూ భూమియందు।
 అనియని యెలుకెత్త హరియని మేల్చి
 యనువొంద తరినింక హరి నాల్గ నింబి
 కన్నులలో నేరుకడములు దొరుగెం।
 చెన్నులరంగ మహేష్ఠలముల రాతె॥

దరువు - అది తాళము

కొడుకా కొడుకొ యాని కల్పించి పడితి వట్టి
 చెంబుతొ॥

బోలిన నీవేలులాగ బడితె కులకెట్లనె చెంబుతొ॥1॥

తాగుగంధై నా గుటికేడు తెచ్చిపోయితి చెంబుతొ॥

నేరూపెట్టనాడె పండిమొనం బుచ్చిబెట్టె చెంబుతొ॥3॥

ఘట్టగా నేనుంటే బిడ్డల నలుగురంటే
పింజితా,

పశ్చిమోదరహరి కరుణమయే పింజితా ॥ 3 ॥

దరువు. ఆదిత్యామ

అయ్యోయ్యో నన్నేక్షవద్దా పింజినాయుడో!
నే ఆకలే నే చీర్షలేమం పింజు నాయుడో ॥ 1 ॥

పట్టి మీద జూల గాని పింజు నాయుడో! నా,
కేమి పని పోనదీయి పింజు నాయుడో ॥ 2 ॥

కూర్చి కావలసియుంటే పింజు నాయుడో ॥ 3 ॥

దీమా, నూడిమనా కరుణవోయి పింజునాయుడో ॥ 4 ॥

నా క్రాడుకు మీద జూల గాని పింజునాయుడో!

యల్లా బ్రతుకు స్వామీయ వస్తు కోయి
పింజు నాయుడో ॥ 5 ॥

శ్రీతరిగండం నరహరి పింజు నాయుడో!

నా జీవామృతం నీయి పింజు నాయుడో ॥ 6 ॥

ప॥ అనినా పింజు నావీని నాచీకుచి

యేమనుచున్నది.

దశమ అంశ తాత్పర్యము

యంతా నిర్దయతాపై యంతా జేసితవయ్యోపేక్ష
జేసా.

యంతాచీర్ష భారం సత్తామందునాదోతదోపేక్షదేశాం॥ 1॥

నాపాత తరిగంతానరహరి నమ్మియుంటిపెట్టెనా
నేనా కోపాపెట్టెనా నాదోతదోపేక్షదేశాం॥ 2॥

వ॥ అనినా చెంత నరహరి విని శ్రీ పెట్టెనాదోతదోపేక్షదేశాం
నాదోతదోపేక్షదేశాం అనినా వచ్చిన భీష్మ
యొక దాదోతదోపేక్షదేశాం అనినా వచ్చిన భీష్మ

దశమ అంశ తాత్పర్యము.

కమ్మ కుమ్మరసాతె కైవడిని యా ఘననియమోత్తరి
అరిగినా యేమిగోరవచ్చా॥ 1॥

పతిపెట్టెనాదోతదోపేక్షదేశాం అనినా వచ్చిన భీష్మ

దశమ అంశ తాత్పర్యము॥ 2॥

భుట్టెనా యా ఘననియమోత్తరి

నిట్లుత్తరి సుతుని దిచ్చి నేనున్నా॥ 3॥

తక్కువ మనపాత తరిగంతానరహరి

అక్కుత మొక్క నేరదనదో కామ్మ

వ॥ దిని చెందు భావ మే మనుచు నవ్వాడి॥

జ్విప॥ శ్రీవేంకటేశ నా శిశువు నెట్లయినా
 యావన్నీకదెల్ల నాకెల్లతేవీని
 గ్రక్కననే నోట భగవంతు పేరుకొని
 యెక్కడగా మిమ్ము యల్లు గట్టుకొని
 నీపైన భక్తుల నేనడు గడుగు దండములు
 హితవుగా రచ్చ నే యిరుక్కో వాల్చు
 పడి కడు రూకలు బడ్డపే నీకు ।
 యడమ కొప్పిరలన పేయింతు నేను
 గండదీడమహితు ప్రయత్నిం నీకు
 పూర్ణ దండంబు బెట్టింతు నా తననీచగిత । ?
 పొందుగోనగన్ బుడత నా రచ్చ
 బాంధవీననిచ్చ నీ బాంధవీనీకెత్తు
 తప్ప నీనీమాట తరికొండవోన
 చెప్పవో వొకమాట శ్రీవేంకటేశు॥

వసుం. ౬ చెంబు భావం యెనర వసు ముచెదని
 చెప్పి మూడక వచ్చి బోయినందులకు పులిన
 పుత్రునెత్తుకొని బోయె నప్పుడు బుద్ధి దెచ్చుకొ
 పరగమ్రొక్క నీమ్రొక్కబట్టి తీర్చి తరళాల్చి
 యదిగాక ధనము నీప్రమగా ముదిపుగా
 దెచ్చి నామందరబెట్టి కాదాని నెత్తుకొని
 మీ నూడింబు చేసి అంతట తరిగొండ
 హరియైన నేను సంతసంబున నీకు సంపద
 లుత్పత్తి

౧౧. శ్రీరామాధీశ నీవు దిష్టివ యిట్టి।
 ధనము నేనెందు దెత్తును దానవారి।
 నీవు ధనమునకు గురిబెప్పు నిజముగాను।
 దెచ్చి యచ్చిద నవి నేను దానవారి॥

ద్వీపక.

వినవి చెంబుల నీవు వినదంబుగాను ।

కని పర్వతము గడువ శృంగములంబు ।

గఱగిన కొండ కడయ కృతి దాటి దాని పైన ।

తొలుగుండితి దనదావిదన శృంగ ।

మూల గఱగిన నగమొగ్గల మనా దాటి ।

యందు చెన్నించి పోతక శృంగాన్ని
హారవల జూపు ।

నదులు మూడును దాటి నాల్గు మార్గములు ।

తు దురుగా నొక చిక్క కూడిన బోటు ।

నీలవన బోటు పంపెంజుబిల్లను ।

తొలుగక బల సుఖాధారలు యెంచుగా

బడనీయక దృష్ట దానంబు చేసి ।

మడిపడి చన మార్గమున కడ్డమగుమా ।

పడిగ కంద తొక పైన పట్టుకొని ।

బడతకపు సుధ గ్రోలు పొయిపాట్లు ।

గట్టి మనంబుతో గాఢనమూట ।

గట్టి వాడక సున్నకముల కత్తెలు ।

మండలంబుల / చాటి మాయాభిమాన
 చండగ్రహంబుల సెంపక పారదోత
 పిలయ నృంగములతో విశ్వాతిహము
 పిలయ మెన్నటి లేని హేమాద్రుకతి
 సద్భావబలముల స్థాపించియున్న
 బద్భావధనమును చేకొనివచ్చు
 యతిభక్తి మీరి మంకల్పంబు నేర్చి
 గతియగు ఇడ్డను నెలకనీకొత్తు
 తిని యిట్లు తోగొండ హరి దయ మీర
 మొనగి మెల్లగా చెంబు ముడిక యిట్లనెయ్యె

వచనం

నేనెట్లైనా నతి సాహసము చేసి యిట్లు యినాను
 స్థిరముగాగ నీకై చైదను నేవు మృతకల నాకొమా
 రుని బ్రదికింబు నళన నానా

91॥ అసుమ చెంబక ప్రార్థింను నొక్కలామున।
 నమ్మింను వారు పెద్ద పుణ్యమునవహించు।
 దాని కడుపుల నున్న చెంబక కొడుకునపుడు
 మరల బ్రతికింను జెన్న యామనువడిచ్చె॥

92॥ అపుడు చెంబక హర్షించు యాత్మసుతుని।

ముద్దులాడును నా మున్ను మ్రొక్కినట్టి।
 మ్రొక్కుబట్టిన దీర్చి యామల ధనము।
 నెలమి సాధించు హరికెచ్చి యిట్లు లనియె॥

ద్వీపక॥

అంగజ జన విభాగము నీక్షాకు।

మంగలంబుల మేలు మంగ పూజన।

మంగళము బాగు నైల మంగళమనును।

విసుఖము మ్రొక్కి మా వెనకెన్నగించు।

యనుమతి నై కొని యందుండి గడలు।

సెంపు నయిని నూతి శిశువు నెత్తుకొని।

చెంబుక / గూడంబు వేర్వేరు వేడుకను

శ్రీనివాసుడు ఇక్కడ సేవగైకొనుచు ।

నానందనిలయమునందు నాడుచునుండి ॥

ద్వీపద॥

అనియట్లు నీవాంపాదేశమిచ్చును ।

తనునీలు తరిగొండ ధామమేర ।

వరసాప్తగారి నందవరకులు దీక్షనుడు ।

చెలువంబు బాదలు వనిష్ట నోత్రుండు ।

అమిత కావల వంశాన్ని చెందుండు ।

విఘ్నల మానసుడు కృపాన్ని పొందుండు ।

యొకనికి ప్రయతాంత యగు గంగమూల

సురదోష భాండు చే సురలంబునమా ।

కరమిష్ట చెంచు వెంకటి విరంబు ।

యరువంద శ్రీవెంకటేశు భూపత్ర ।

మందితి పూర్వమై వెలసితి మహిమి,
 ఆ నంద్రతారాంత్రమై యుండితి నాక॥

క॥ ప్రాణం కర్మల తప్పులు
 బాలంగం గలవు కర్మసంగతు తెలుగడి,
 గీతం చెట్టక తీట్టక,
 పూలంగం విచ్చకయ్యి బుధ్ధ జమలారా॥
 సంప్రదించు.

అమెరికన్ ప్రెమండు గుర్రాక్షా హాలు, చెన్నై, 1927

"యానాది (1974) పేర్ల కంటే రామకవి

రామకవిత్వం, నీలగిరి : కస్తూరికావేల, ఎం.ఎ.ఎ. 10.

PP. 12-13

"మల్లాల కల్ప లో సదాశివశర్మ గారు చెప్పిన ఉదాహరణ.

కాని వారికి, కల్పాల కల్పాల చెప్పిన ఉదాహరణ సంబంధము లేదు. చెప్పిన, కొండ లో యానాది అంటారు. ఇక్కడ.

సదాశివశర్మ చెప్పిన అది విలువవల్ల వ్యక్తి మల్లాల, కాక

హస్త ప్రాంతాలకు దిగిపోయింది కష్టం యానాది అంటారు

కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట సదాశివశర్మ చెప్పిన విలువలు

ముద్రాలకు తగినవిగా కొని పోయి ముద్రాపాతం. కొంతకాలం

క్రిందట చెప్పిన అంతమవుతుంది, పేరికొండల్లోను సంత

స్థానం దొరుకుతుంది. ప్రవృత్తిగా వారు నీలగిరి కి వచ్చిన వారైనా

యానాదీలతో కలసిపోయి అంటారు. కాబట్టి సదాశివశర్మ

చెప్పినది గాక మల్లాల చెప్పినట్లు మల్లాలను పోలిక

అంటారు, విలువలని విలువ అంటారు. ఈ రెండు పాత

(కల్పాలతో అంటారు) ఉత్తర భాగం, పేరికొండల్లో

పోయి, అప్పుడు అంటారు. ప్రవృత్తిగా నీలగిరి కు వచ్చిన వారు

అంటారు."

— "ఇది యానాదీలతో ముద్రాపాతం కాదు

... సుబ్బరామం

యానాదీలతో ముద్రాపాతం కాదు గాని వారికి

ముద్రాపాతం వారికి అంటారు. ఇది తప్పు

